

ZESTAWIENIE UWAG WNIESIONYCH
w ramach konsultacji społecznych projektu planu zadań ochronnych
obszaru Natura 2000 „Łąki Skoszewskie” PLB320007 z informacją o sposobie rozpatrzenia

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
1.	Enea Operator Sp. z o.o. Oddz. Dyst. Szczecin	Wniosek o wprowadzenie poprawki w zapisach do. <i>Działań ochronnych</i> dla przedmiotów ochrony, usuwając istniejący zapis, uwzględniając następujące zmiany: „W przypadku modernizacji istniejących lub budowy nowych linii napowietrznych, właściciel infrastruktury elektroenergetycznej uzgadnia z właściwym (odpowiednim) organem sposoby umożliwiające ograniczenie negatywnego wpływu inwestycji na awifaunę. Lokalizacja i zakres zastosowanego rozwiązania powinna być adekwatna do rzeczywistego wpływu inwestycji na awifaunę. Rekomenduje się następujące sposoby ograniczające wpływ infrastruktury: ostrzegawcze, platformy gniazdowe, linie izolowane, osłony izolacyjne, skablowanie linii etc.”	Uwagę uwzględniono.
2.	Wójt Gminy Stepnica	Wniosek o zmianę istniejącego zapisu: <i>strefę wód przybrzeżnych Zalewu Szczecińskiego przylegającą do granic obszaru zachować wolną od zabudowy rekreacyjno-turystycznej, z wyjątkiem już istniejących inwestycji</i> na zapis, „który nie będzie wykluczał zabudowy rekreacyjno-turystycznej, a o realizacji inwestycji decydować będzie przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Istniejący zapis jest nie do przyjęcia z uwagi na fakt, że eliminuje jakiegokolwiek inwestycje rekreacyjno-turystyczne, nawet takie, które nie będą miały negatywnego oddziaływania na środowisko.”	Uwagi nie uwzględniono. Przez zapis: <i>strefę wód przybrzeżnych Zalewu Szczecińskiego przylegającą do granic obszaru zachować wolną od zabudowy rekreacyjno-turystycznej, z wyjątkiem już istniejących inwestycji</i> rozumie się prowadzenie gospodarki przestrzennej w taki sposób, aby nie powodować powstawania rozproszonej zabudowy, stanowiącej istotne zagrożenie dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000. Zgodnie z uwagami Kancelarii Wawelska wskazania powinny być sformułowane konkretnie, określające jednoznacznie ograniczenia gospodarowania, które mogą mieć negatywny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 i ich siedliska. W związku z powyższym sprecyzowano i przeredagowano zapis pkt 9 Zał. 5: <i>Unikanie powstawania rozproszonej zabudowy (w tym zabudowy mieszkaniowej, zabudowy rekreacyjno-turystycznej i usług) i tym</i>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p><i>samym unikanie fragmentacji siedlisk przedmiotów ochrony, z zachowaniem jak największych obszarów pozostających bez wpływów antropopresji, a w szczególności w strefie wód przybrzeżnych Zalewu Szczecińskiego.</i></p> <p>Na marginesie powyższego, wskazania do zmian w aktach planistycznych nie mogą przekraczać ich kompetencji i sugerować obowiązków, które z nich nie wynikają np. obowiązek związany z przeprowadzeniem ocen oddziaływania na środowisko, czy ocen oddziaływania na obszar Natura 2000.</p>
3.	Bogumił Augustyniak ALDESA Nowa Energia Sp.zo.o.	<p>Uwagi do treści pkt. 1, 2 i 3 zał. nr 3 zarządzenia: „Czy są prowadzone badania dotyczące śmiertelności na liniach wysokiego (WN) i najwyższego napięcia (NN) dla kani czarnej, kani rudej i bielika, jeśli tak czy RDOŚ może je udostępnić?”</p> <p>Uwagi do treści pkt. 3 zał. nr 5 zarządzenia: Proponowany zapis: „W miarę możliwości zachowywać drzewa i krzewy oraz łożowiska w krajobrazie otwartym. Wydawanie zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów w uzasadnionych przypadkach, z uwzględnieniem okresu lęgowego ptaków lub zastosowaniem innych metod ich ochrony”.</p> <p>Uwagi do treści pkt. 7 zał. nr 5 zarządzenia: „Proponuje się zakończyć wpis na zapewnieniu bezpieczeństwa ptakom. Badania nad podnoszeniem bezpieczeństwa ptaków są dość dynamiczne i przynoszą nowe rozwiązania, np. podczas Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt w listopadzie 2011 w Bergen, przedstawiono materiał o małej skuteczności stosowanych dotąd oznakowań przeszkodowych linii energetycznych, obecnie pracuje się nad rozwiązaniami konstrukcyjnymi (inżynieryjnymi)”.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Uwaga ma charakter wniosku o udostępnienie informacji o środowisku.</p> <p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Zapis dopuszcza już wycinkę drzew i krzewów w uzasadnionych sytuacjach.</p> <p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>Treść pkt. 7 zał. nr 5 odnosi się nie tylko do linii wysokiego napięcia, bowiem awifauna może paść ofiarą zderzenia także z linią energetyczną sieci niskiego i średniego napięcia.</p> <p>W czasie trwania badań na potrzeby PZO, sprecyzowano istniejące i potencjalne zagrożenia, związane z siecią linii energetycznych.</p> <p>Zapewnienie bezpieczeństwa ptakom stanowi przeciwdziałanie tym zagrożeniom. Ponieważ nie jest możliwe wyeliminowanie linii</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>bowiem:</p> <p>„ad.1) Oznakowanie linii energetycznych wysokiego (WN) i najwyższego (NN) napięcia stosuje się tylko na przewodach odgromowych;</p> <p>ad. 2) Osłony ponad izolatorami oraz podwieszane przewody stosuje się tylko w liniach niskiego (nN) i średniego napięcia (SN);</p> <p>ad. 3) Izolowane przewody stosuje się na liniach niskiego (nN) i średniego napięcia (SN);</p> <p>ad. 4) Proponujemy usunąć ten zapis. Rozwiązanie to nie zawsze jest korzystne dla środowiska. Elektroenergetyczne linie kablowe przesyłające duże moce znacznie oddziałują termicznie na obszar gdzie są ułożone, powodują one podwyższenie temperatury gruntu o kilka stopni, a tym samym zwiększone parowanie wody. Ponadto konieczna jest lokalizacja na całej długości pasa technicznego dodatkowych urządzeń technicznych współpracujących z linia kablowa. W całym pasie brak jest możliwości budowy oraz zadrzewień”.</p>	<p>energetycznych z terenu obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie, zaproponowano szereg rozwiązań, które mogą wpłynąć na zmniejszenie śmiertelności ptaków.</p> <p>Poprzez zapis: <i>w miarę możliwości unikanie budowy linii napowietrznych na rzecz linii podziemnych</i>, rozumie się, iż linie podziemne należałoby stosować w sytuacjach gdy pozwalają na to warunki techniczne, terenowe oraz gdy badania wykażą, iż ze względu na awifaunę, będą konieczne. Zapis ten nie wymaga bezwzględnie, aby inwestor prowadził w ten sposób linię energetyczną. Jest to jeden z zaproponowanych sposobów minimalizacji zagrożeń.</p> <p>Tak jak zauważono, badania nad podnoszeniem bezpieczeństwa ptaków są dość dynamiczne i przynoszą nowe rozwiązania. Zaproponowano tutaj dotychczasowe znane rozwiązania, natomiast nie jest to lista zamknięta. Istotą jest tutaj zastosowanie jak najlepszych rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo ptakom.</p> <p>Zapis preredagowano, uwzględniając uwagę ENEA.</p>
		<p>Uwagi do treści pkt. 11 zał. nr 5 zarządzenia:</p> <p>Proponowany zapis: „Zachowanie siedlisk gatunku stanowiącego przedmiot ochrony, w miarę możliwości pozostawienie zadrzewień przy ciekach naturalnych i sztucznych oraz pozostawienie w korytach cieków konarów, gałęzi i przewróconych drzew”.</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Do zapisu dodano określenie „w miarę możliwości” jako dopuszczające usuwanie drzew i konarów w wyjątkowych sytuacjach.</p>
		<p>Uwagi do zał. nr 6 zarządzenia:</p> <p>W studiach nie powinno być zapisu o rodzajach metod minimalizacji, ponieważ one są dostosowane indywidualnie dla danej inwestycji. PZO sporządzane jest na okres 10 lat, badania nad podnoszeniem</p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>Zapis preredagowano w oparciu o uwagę ENEA.</p> <p>Wskazanie do studium w Zał. 6. Otrzymuje brzmienie: <i>W przypadku</i></p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>bezpieczeństwa ptaków są dość dynamiczne i przynoszą nowe rozwiązania, np. podczas Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt przedstawiono materiał o małej skuteczności stosowanych dotąd oznakowań linii energetycznych.</p> <p>Jeśli chodzi o badania przygotowawcze, proponujemy zapis ten wykreślić, jako nieadekwatny do analizowanych dokumentów planistycznych. Badania przygotowawcze są częścią oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wg ustawy OOS, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać m.in. opis analizowanych wariantów w tym: a) wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego, b) wariantu najkorzystniejszego dla środowiska wraz z uzasadnieniem</p>	<p><i>modernizacji istniejących lub budowy nowych linii napowietrznych, uwzględniając ochronę przedmiotów ochrony obszaru (gatunków ptaków i ich siedlisk), należy stosować odpowiednie sposoby umożliwiające ograniczenie negatywnego wpływu inwestycji na awifaunę. Lokalizacja i zakres zastosowanego rozwiązania powinna być adekwatna do rzeczywistego wpływu inwestycji na awifaunę. Rekomenduje się następujące sposoby ograniczające wpływ infrastruktury: ostrzegawcze, platformy gniazdowe, linie izolowane, osłony izolacyjne, skablowanie linii etc.</i></p>
4.	Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej	<p>„Lokalizując inwestycje mogące oddziaływać na środowisko na obszarach cennych przyrodniczo należy dołożyć wszelkich starań, aby ewentualnych oddziaływań uniknąć lub je minimalizować i kompensować. Wykluczenia sformułowane w zaproponowany sposób nie spełniają dobrze swej roli, jednocześnie nadmiernie limitując lokalizacje ferm wiatrowych. Wykluczenia te miałyby funkcjonować na podstawie apriorycznych założeń, które z powodu swojego poziomu ogólności mogą nie oddawać właściwie jednostkowych sytuacji terenowych. Ustawa OOS przewiduje natomiast szczegółową ocenę oddziaływania inwestycji na obszar Natura 2000, zarówno dla przedsięwzięć planowanych w granicach ostoi, jak i poza jej obszarem, każdorazowo, kiedy istnieje potrzeba zbadania, czy przedsięwzięcie będzie, czy nie będzie wpływać na integralność sieci. W naszej ocenie odpowiednie zabezpieczenie celów i przedmiotów ochrony ostoi powinno opierać się o rzetelną i kompleksową ocenę w ramach tej procedury. Wynik rozpoznania realizowanego w jej ramach powinien decydować o możliwości realizacji inwestycji.”</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Zgodnie z uwagami Kancelarii Wawelska wskazania powinny być sformułowane konkretnie, określające jednoznacznie ograniczenia gospodarowania, które mogą mieć negatywny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 i ich siedliska. Dlatego też zrezygnowano z zapisu o ostatecznej decyzji lokalizacyjnej elektrowni wiatrowych po przeprowadzonej procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Natomiast dostosowując się do uwag Kancelaria Wawelska i Stowarzyszenia na Rzecz Wybrzeża, w zał. 5 i 6 umieszczono zapis: <i>nie lokalizowanie elektrowni wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000</i>. Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie jest właściwy miejscowo wójt.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>Uwagi do zał. nr 6 zarządzenia:</p> <p>„Wątpliwości wzbudza zapis: <i>Monitoring ornitologiczny przedinwestycyjny prowadzić min. 2 lata, pod kątem dopuszczalności inwestycji. W pzo wydaje się nieuzasadnione ustalanie ogólnych rygorów badawczych przed ekspercką oceną potrzeb monitoringu dla danej lokalizacji i typu inwestycji.</i></p> <p>Proponujemy zmodyfikować zapis w sposób umożliwiający ekspertowi zadecydowanie, czy dany typ inwestycji oraz jego lokalizacja wymagają dłuższego monitoringu i jego zastosowanie w przypadku takiej potrzeby.</p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>Zgodnie z uwagami Kancelarii Wawelska wskazania powinny być sformułowane konkretnie, określające jednoznacznie ograniczenia gospodarowania, które mogą mieć negatywny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 i ich siedliska. Dlatego też zrezygnowano z zapisu o ostatecznej decyzji lokalizacyjnej elektrowni wiatrowych po przeprowadzonej procedurze oceny oddziaływania na środowisko oraz zapisu dotyczącego monitoringu przedrealizacyjnego. Natomiast dostosowując się do uwag Kancelaria Wawelska i Stowarzyszenia na Rzecz Wybrzeża, w zał. 5 i 6 umieszczono zapis: <i>nie lokalizowanie elektrowni wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000.</i></p>
		<p>Istotnym zagadnieniem jest także limitacja lokalizacji poza obszarami Ostoi, która nie znajduje podstaw prawnych. Plan zadań ochronnych powinien znajdować odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych o statusie prawa miejscowego w granicach obowiązywania pzo. Regulacja działalności gospodarczej, swobody gospodarowania gruntem oraz planowania przestrzennego w dokumencie prawa miejscowego na obszarach nie objętych tym dokumentem jest obciążona wadą prawną (nie ma podstawy prawnej). Jeśli określone obszary sąsiadujące lub przylegające do granic Ostoi cechują się szczególną wartością dla potencjalnie narażonych elementów ekosystemu, może to być podstawą do rekomendowania oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 z uwzględnieniem celu i przedmiotu ochrony (w tym potencjalnie wrażliwych gatunków), jednak nie ma podstaw, aby wykluczać możliwość realizacji przedsięwzięcia bez pełnej informacji o jego wpływie, możliwej do uzyskania wyłącznie w procedurze oceny oddziaływania na środowisko, której roli wzmocnienie postulujemy w przygotowanych dokumentach.”</p>	<p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>Uwaga nie dotyczy tego obszaru Natura 2000.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
5.	Kancelaria Wawelska	<p>(...) w samym zarządzeniu dotyczącym planu zadań ochronnych, dla przejrzystości – nawet w przypadku braku stwierdzenia konieczności sporządzania planu ochrony – należy poczynić o tym wzmiankę (...). Ustawodawca bowiem przewiduje wśród obligatoryjnych elementów planu zadań ochronnych również ten element i dobrze jest się w związku z powyższym do tego odnieść.</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska (pismo DP-074-55/51570/13/KP z dnia 9 stycznia 2014 r.) (...) <i>sam brak przepisu przewidującego wskazania jest wystarczający dla uznania (...).</i></p>
		<p>Przy określaniu zagrożeń należy również wystrzegać się zbyt częstego powtarzania tych samych ogólnie sformułowanych zagrożeń względem poszczególnych gatunków i siedliska.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Ogólnie sformułowane zagrożenia oraz ich powtarzanie wynika z obowiązku stosowania standaryzowanej listy zagrożeń z kodami. Ponadto zagrożenia dla gatunków o podobnej biologii lub zajmujących te same siedliska są takie same lub zbliżone.</p>
		<p>(...) – wyznaczone cele powinny być: proste, przynajmniej weryfikowalne, możliwe do osiągnięcia oraz realistyczne. Założyć również trzeba, że są one zaplanowane na perspektywę czasową danego planu zadań ochronnych. Cele nie mogą odsyłać do innych aktów, zarządzeń, źródeł prawa. (...). Należy raczej ograniczać zapisy w rodzaju „poprawa warunków przyrodniczych”. Powinny być one bardziej precyzyjne.</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p>
		<p>(...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - z tekstu musi jasno wynikać, za realizację którego obowiązku jest odpowiedzialny dany podmiot, - przy adresatach państwowych i samorządowych należy wskazywać na konkretne organy, a nie urzędy 	<p>Uwagę uwzględniono.</p>
		<p>(...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dla porządku należy podawać pełne nazwy poszczególnych organów, a nie ich skróty. 	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>W § 6 ust. 2. Zarządzenia wyjaśniono skróty organów i jednostek użytych w tabeli Zał. 5.</p>
		<p>Kwestią dyskusyjną może być określenie obowiązków dla prywatnych</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		właścicieli gruntów. Po pierwsze trzeba rozróżnić tych ostatnich od zarządców i dzierżawców gruntów i konkretnie wskazać kto, za realizację których obowiązków będzie odpowiadać.	
		Wskazania należy formułować nie względem ich zmian, np. uchwały zmieniającej studium, ale do ich samych. Oczywiście w ramach wskazania należy również informować o dokonywanych zmianach w dokumencie.	Uwagę uwzględniono. Zmieniono sposób zapisu nazwy dokumentu na <i>uchwała nr (...) w sprawie (...)</i> i wymieniono zmiany w dokumencie.
		Przy okazji formułowania wskazań nie można przekraczać kompetencji planistycznych i sugerować, aby w aktach planistycznych znajdowały się obowiązki, które z nich nie wynikają. Dotyczy to określania dodatkowych obowiązków związanych z przeprowadzeniem ocen oddziaływania na środowisko, czy też ocen oddziaływania na obszar Natura 2000. Nie można również postulować zawierania w studiach zakazów uchwalania planów miejscowych o określonym przeznaczeniu. Te ostatnie wytyczne można sformułować inaczej – poprzez przewidzenie ograniczeń w studiach wiążących następnie na etapie sporządzania planów miejscowych.	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapisy.
6.	Stowarzyszenie na Rzecz Wybrzeża	Uwagi do zał. 5a zarządzenia: (...) dokument oznaczony jako załącznik 5a, a zawierający mapę realizacji działań ochronnych nie posiada czytelnej i jednoznacznej legendy, co znacznie utrudnia odpowiednie ustosunkowanie się do jej treści.	Uwagi nie uwzględniono. W zał. nr 5a zaznaczono strefę wód przybrzeżnych, cieków naturalnych i sztucznych, grunty PGL LP, użytki rolne i zielone. Są to obszary, które wskazano jako miejsca lokalizacji działań ochronnych, wyszczególnionych w Zał. 5.
		Uwagi do §8 zarządzenia oraz do uzasadnienia (pkt 9.): „proponuje się przyjęcia brzmienia paragrafu 8 na zapis: W świetle zebranych materiałów, dokumentacji i ekspertyz przedmiotów ochrony zakłada się możliwość sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000.	Uwagi nie uwzględniono. Autorzy dokumentacji pzo, po analizie materiałów, dokumentacji i ekspertyz, nie stwierdzili konieczności sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000. Ponadto:

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>Propozycja zmiany zapisu wynika z następujących przesłanek:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) teren posiada szczególne wartości przyrodnicze, a jego północno-zachodnia część objęta została specyficzną formą ochrony przyrody jaką jest „Park Natury Zalewu Szczecińskiego”, b) niejednoznaczna działalność administracji samorządowej na obszarze Natura 2000, nierzadko kolidująca w swoich zamierzeniach z zasadami ochrony przyrody, wymaga wzmocnienia rangi dokumentu gwarantującego prawidłowe utrzymanie wartości przyrodniczych obszaru, c) obserwowana od kilku lat samowola właścicieli indywidualnych gruntów, pozostająca bez konsekwencji administracyjno-prawnych (np. wycinanie starodrzewów, zmiany stosunków wodnych, przesuszenie obszarów torfowiskowych) także wymaga wzmocnienia instrumentów prawnych regulujących zasady gospodarowania dla obszarów objętych siecią Natura 2000, d) stwierdzenie w planie zadań ochronnych odstąpienia od konieczności sporządzenia planu ochrony może zamknąć drogę do sfinansowania jego ewentualnej realizacji w przyszłości.” 	<p>ad a) „Park Natury Zalewu Szczecińskiego” nie jest prawną formą ochrony przyrody, których zamknięty katalog zawiera art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, natomiast ze względu na szczególne wartości przyrodnicze, teren ten wchodzi w skład sieci obszarów Natura 2000.</p> <p>ad b i c) administracja samorządowa jak również właściciele indywidualnych gruntów mają obowiązek stosować się do zapisów ustawy o ochronie przyrody.</p> <p>ad d) wskazanie działań ochrony czynnej w powstającym zarządzeniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych, umożliwi potencjalnym beneficjentom korzystającym z ogólnie pojętych dopłat środowiskowych, możliwość występowania o środki pomocowe.</p>
		<p>Uwagi do uzasadnienia:</p> <p>„Uzasadnienie wymaga wyraźniejszego podkreślenia odpowiedzialności za realizację koniecznych działań ochronnych nie tylko przez prywatnych właścicieli gruntów, ale przede wszystkim przez organy administracji samorządowej, czyli Urząd Gminy Stepnica, również w świetle faktu, iż pzo staje się aktem prawa miejscowego. Ze względu na specyfikę obszaru wypukłona powinna być też rola Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w działaniach dążących do zachowania wartości objętych przedmiotem ochrony terenów.”</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Uzupełniono treść uzasadnienia o podanie podmiotów odpowiedzialnych za zaplanowane zadania.</p> <p>Należy jednocześnie wskazać, iż podmioty odpowiedzialne za wykonanie zadań są wyszczególnione w zał. nr 5 zarządzenia.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>„W sposób jednoznaczny i wyraźny powinny zostać określona kwestia braku możliwości lokalizacji turbin elektrowni wiatrowych oraz farm nerek amerykańskich i innych zwierząt futerkowych w granicach obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie 320007”</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Dokonano zmian zapisów dotyczących lokalizacji elektrowni wiatrowych i ferm nerek amerykańskich w granicach obszaru Natura 2000.</p>
		<p>(...) W świetle posiadanych dokumentacji inwentaryzacyjnych wykonywanych w przeciągu ostatnich co najmniej 5 lat na terenach będących własnością Stowarzyszenia Wybrzeża, stwierdzono również inne gatunki ptaków wymienione w Zał. 1 Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 2009/147/WE z 30 listopada 2009. Są to: żuraw, kszczyk, czajka, bąk, gąsiorek, a także czapla biała, kropiatka i łączak. (...) ich pominięcie w świetle przyjęcia w projekcie gatunku niewystępującego (wodniczka) budzi uzasadnione zdziwienie. Dyrektywa „Ptasia” w sposób jednoznaczny określa konieczność ochrony i prowadzenia działań sprzyjających zachowaniu siedlisk będących miejscem przebywania i gniazdowania wszystkich gatunków, które są przedmiotem ochrony, a które wymieniają załączniki do Dyrektywy. Powinny więc zostać określone sposoby prowadzenia działań ochronnych dla wszystkich stwierdzonych gatunków. (...) Przyjęcie w pzo dla wodniczki w świetle zaniku jego występowania jest bardzo ryzykownym posunięciem, choćby w przypadku kontroli realizacji planu.”</p>	<p>Uwagi uwzględniono częściowo.</p> <p>Gatunek będący przedmiotem ochrony w danym obszarze Natura 2000, to taki gatunek, którego liczebność osiągnęła przynajmniej 0,5 % populacji krajowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Żuraw, bąk, gąsiorek, czapla biała i łączak - zgodnie z aktualnym SDF (10.2013) ich liczebność w skali do populacji krajowej jest zbyt mała (ocena D), aby uznać je za przedmioty ochrony w tym obszarze. Podczas prac nad PZO również nie zakwalifikowano ich jako przedmioty ochrony, a tylko dla przedmiotów ochrony (ocena A, B i C) identyfikuje się zagrożenia, określa się cele, planuje się ewentualne działania oraz wskazuje konieczność zmian w dokumentach planistycznych. – Kszczyk i czajka – w aktualnym SDF brak tych gatunków, natomiast rozpoczęto procedurę aktualizacji SDF, gdzie m.in. zaproponowano umieszczenie czajki jako gatunku występującego w obszarze aczkolwiek nie osiągniętego liczebności populacji pozwalającej ją na uznanie za przedmiot ochrony (ocena D). – Kropiatka – jest wyszczególniona w zarządzeniu i stanowi przedmiot ochrony (ocena C), dla której zidentyfikowano zagrożenia oraz zaplanowano działania ochronne. – Wodniczka – zgodnie z aktualnym SDF (10.2013) jest przedmiotem ochrony (ocena C). <p>Podczas prac nad PZO nie była możliwa ocena wodniczki z</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p>powodu braku aktualnych danych o jej występowaniu (zarówno w latach 90-tych jak i w latach późniejszych nie stwierdzono tego gatunku w obrębie Łąk Skoszewskich). Jednakże należało zastosować się do Wytucznych GDOŚ, które mówią m.in. o tym, że w zarządzeniu ustanawiającym pzo wydawanym przed akceptacją zmian przez KE muszą być uwzględnione wszystkie przedmioty ochrony nawet jeżeli wiadomo, że fizycznie niektóre w obszarze nie występują lub ich występowanie powinno zostać określone jako nieznaczące. Wówczas przewidziane dla tych gatunków i siedlisk (...) dotyczą weryfikacji przedmiotów ochrony, co wiąże się z zebraniem dowodów i opracowaniem stosownego uzasadnienia do usunięcia gatunku lub siedliska z listy przedmiotów ochrony – zmiana oceny na D lub wykreślenie z SDF. Uwzględniamy to w załączniku 4 w CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH wprowadzając zapis „weryfikacja stanu wiedzy”.</p>
		<p>Uwagi do zał. 3. zarządzenia:</p> <p>„Trwałe przesuszenie podmokłych łąk jest nie tyle potencjalnym ile w pełni istniejącym zagrożeniem dla objętych ochrona siedlisk.”</p> <p>Przesuszenie terenu wynika z „niewłaściwej pracy urządzeń odwadniających, brak uzasadnienia dla całorocznej pracy pomp oraz brak odpowiednich normatywów prawnych i administracyjnych ustalających zasady funkcjonowania urządzeń hydrotechnicznych, (...) nieuzasadnionej presji prywatnych właścicieli gruntu oraz braku reakcji odpowiednich służb tak samorządowych, jak i administracji państwowej (...). Dla wszystkich aktualnie objętych projektowanym planem działań ochronnych gatunków konieczne jest bezwzględne uwzględnienie powyższego w prezentowanym zapisie.”</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Zagrożenie przeniesiono z potencjalnych do istniejących.</p> <p>Działania ochronne odnoszące się do tego zagrożenia umieszczone są w pkt 1 i 11.</p>
		<p>Uwaga do pkt do zał. 5. zarządzenia:</p> <p>W przypadku derkaczy należy jako istniejące zagrożenie wskazać</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Zagrożenie przeniesiono z potencjalnych do istniejących.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		negatywną rolę zwierząt domowych, a mianowicie dziczających kotów, obok ekspansji lisów, jenotów, norek amerykańskich i innych.	Dodano dziczające koty do wymienionych gatunków mających negatywny wpływ na przedmioty ochrony.
		<p>Uwaga do pkt 7. do zał. 3. zarządzenia:</p> <p>W przypadku zimorodków należy wyszczególnić, jako zagrożenie istniejące niewłaściwe gospodarowanie infrastrukturą hydrotechniczną oraz likwidację wiatrołomów na ciekach.</p> <p>Dla zimorodka nie stwierdzono zagrożeń i nacisków, co w świetle powyższych uwag o nieprawidłowościach gospodarowania infrastrukturą hydrotechniczną jest błędem.</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Dla zimorodka wyszczególniono zagrożenia polegające m.in. na (...) <i>nieprawidłowo prowadzonych pracach melioracyjnych (...)</i> oraz (...) <i>usuwaniu powalonych drzew i konarów z koryt cieków (...)</i>. Są one tożsame z niewłaściwym gospodarowaniem infrastrukturą hydrotechniczną oraz usuwaniem wiatrołomów z cieków.</p> <p>Zagrożenie to przeniesiono z potencjalnych do istniejących.</p>
		<p>Uwagi do zał. 3. zarządzenia:</p> <p>Dla szeregu gatunków wymieniono jako istniejące bądź potencjalne zagrożenia intensywne koszenie lub intensywny wypas. Z posiadanych obserwacji dla całego obszaru nie stwierdzono dotychczas takich przypadków w granicach PLB320007.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Ogólnie sformułowane zagrożenia, jakimi są m.in. <i>A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja</i> oraz <i>A04.01 Wypas intensywny</i> wynikają bezpośrednio z obowiązku stosowania standaryzowanej listy zagrożeń z kodami i nie ma możliwości modyfikacji nazewnictwa, dlatego też konieczne jest ich wyjaśnienie i umieszczenie tych informacji w ostatniej kolumnie tabeli zatytułowanej <i>Opis zagrożenia</i>.</p> <p>Przywołane zagrożenia odnoszą się do dwóch przedmiotów ochrony – kropliatki i kulika wielkiego. Zagrożenie <i>A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja</i> (kropliatka, kulik) objawia się w postaci zbyt wczesnych terminów koszenia łąk, jeszcze w czasie odbywania lęgów, natomiast zagrożenie <i>A04.01 Wypas intensywny</i> odnosi się do kwaterowego wypasu zwierząt na niewielkich działkach w obrębie poszczególnych gospodarstw rolnych.</p> <p>Podczas prac nad PZO ww. zagrożenia zakwalifikowano jako istniejące oraz zaplanowano działania ochrony czynnej wskazując na ekstensywne użytkowanie siedlisk przedmiotów ochrony z podaniem konkretnych terminów koszenia oraz obsady zwierząt.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>Uwagi do zał. 3. zarządzenia:</p> <p>W przypadku bielika „zwrócić uwagę na sygnalizowany w literaturze problem wpływu działalności łowieckiej, (...) rosnącą antropopresję strefy wybrzeża Zalewu Szczecińskiego, nie tylko zabudowa, ale rosnący niekontrolowany ruch turystyczny tak na lądzie, jak i na wodzie (np. możliwość rozwoju turystyki motorowodnej)</p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>Działalność łowiecka: Podczas spotkań z zespołem lokalnej współpracy w ramach prac nad planem nie sformułowano wymienionych w uwadze działań, jako zadania ochronnego dla któregośkolwiek z gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru. Ponadto nie wskazano zagrożeń dla gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru w tym szczególnie bielika, wynikających z faktu możliwości prowadzenia działalności łowieckiej ani nie wskazano, który z jej rodzajów jest negatywnym. Ponadto brak podstaw prawnych do wprowadzenia takich zapisów. Zarówno prawo europejskie (Dyrektywa 2009/147/WE Art.7, pkt.4, Załącznik nr 2 i 3)) jak i prawo polskie (ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo Łowieckie, Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 września 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne) zezwala na polowania w granicach obszarów Natura2000.</p> <p>Odnosząc się do wpływu turystyki: dodano ją do zagrożeń i umieszczono obok presji zabudowy turystyczno-rekreacyjnej.</p>
		<p>Weryfikacja stanu wiedzy (pkt 5.) powinna dotyczyć wszystkich gatunków ptaków stwierdzonych na obszarze PLB320007.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Zgodnie z Wytocznymi GDOŚ - weryfikacja stanu wiedzy, jako cel działań ochronnych, dotyczy gatunków, będących aktualnie przedmiotami ochrony (SDF), których występowanie nie zostało potwierdzone podczas prac nad pzo.</p>
		<p>Kwestią wymagającą, jak się wydaje dyskusji i ewentualnego uwzględnienia w podejmowanych działaniach ochronnych jest problem występującego bez wątpienia na tym obszarze wilka, chociaż z oczywistych względów gatunek ten nie wchodzi w zainteresowanie działań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków w sposób</p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>W obszarach specjalnej ochrony ptaków działania ochronne planuje się wyłącznie dla przedmiotów ochrony, którymi są gatunki ptaków.</p> <p>Natomiast informację o występowaniu wilka, w ramach sporządzania wniosku o aktualizację SDF, umieszczono w <i>pkt 3.3 Pozostałe ważne</i></p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		bezpośredni.	<i>gatunki roślin i zwierząt (opcjonalnie).</i>
		<p>Uwagi do uzasadnienia:</p> <p>Jak się wydaje nie zostały w należyty sposób oszacowane koszty realizacji działań ochronnych, tak w aspekcie czasowym, jak i tak zwanego montażu finansowego. Zachodzi zasadnicze i kluczowe pytanie jakiego przedziału czasowego dotyczy kwota 8.097.164, - PLN. (...) Na przykład przyjęta kwota 103.000, - PLN na działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania jest zupełnym nieporozumieniem, chociażby w świetle sugerowanej kwoty 450.000, - PLN na uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Ten fragment Uzasadnienia wymaga więc gruntownego ponownego przeanalizowania i całkowitej weryfikacji.</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Ponownie przeliczono koszty.</p>
		<p>Uwagi do zał. 4 zarządzenia:</p> <p>Opisane Cele działań ochronnych dla większości przyjętych w planie gatunków nie budzą poważniejszych zastrzeżeń, zastanawiają jedynie kryteria określenia minimalnej ilości par, co wymaga dokładniejszego uzasadnienia. Dla derkacza oraz wodniczki zapis jest jednak zupełnie niezrozumiały. Weryfikacja stanu wiedzy nie może być celem działań ochronnych.</p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>Nadrzędnym celem działań ochronnych dla większości przedmiotów ochrony jest nie dopuszczenie do pogorszenia stanu istniejącego.</p> <p>Liczebność kani czarnej stanowi w obszarze 3-4 pary lęgowe, zatem utrzymanie stanu populacji na poziomie minimum 3 par, zapewni zachowanie stanu obecnego. Określenie liczebności minimalnej liczby par gatunku, jaką należy utrzymać, nie określa sztywno utrzymania <u>aktualnej</u> liczebności; zapis taki wskazuje jedynie, iż taka wielkość jest prawdopodobnie konieczna do utrzymania zachowania populacji gatunku na tym terenie i nie można dopuścić do zmniejszenia tej liczby.</p> <p>Stosowny zapis umieszczono analogicznie w przypadku kani rudej oraz bielika.</p> <p>Zgodnie z Wytycznymi GDOŚ, <i>weryfikacja stanu wiedzy</i> w stosunku wodniczki (wykazana w aktualnym SDF jako przedmioty ochrony)</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p>może być celem ochrony.</p> <p>W stosunku do derkacza – przereadowano cel ochrony.</p>
		<p>Uwagi do zał. 5 zarządzenia:</p> <p>W powszechnym pojmowaniu pojęcia „fakultatywny” to wg Słownika Języka Polskiego <i>pozostawiony do wyboru, do czyjejs decyzji; opcjonalny, nieobowiązkowy, dowolny, możliwy</i>. W przypadku opisu poszczególnych zadań ochronnych jest to zapis budzący kategorię sprzeciw. Pozostawienie zapisu o fakultatywności działań będzie w konsekwencji oznaczało brak ich wykonywania przez wielu właścicieli indywidualnych, ale i jednostek zarządzających fragmentami obszaru PLB320007, a także otwiera możliwość podejmowania działań szkodliwych dla przedmiotu ochrony. Pozostawienie tak skonstruowanego zapisu podważa więc istotę całości planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie PLB320007.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Podział działań ochronnych na obligatoryjne i fakultatywne jest wymogiem wynikającym z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 kwietnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2012 r. poz. 506). Podział tych działań powstał w celu zapewnienia możliwości kontynuowania ochrony czynnej siedlisk w obszarach Natura 2000, położonych na terenie gospodarstw rolnych lub ich części.</p> <p>Działania obligatoryjne mają na celu utrzymanie siedliska przyrodniczego lub siedliska gatunku w obecnym stanie zachowania i zapobieganie pogorszenia tego stanu poprzez prowadzenie ekstensywnego użytkowania, czyli ekstensywne koszenie i wypas. Wykonywanie działań obligatoryjnych podlega kontroli wymogów wzajemnej zgodności przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na terenie gospodarstwa rolnika, który jest beneficjentem płatności rolniczych.</p> <p>Działania fakultatywne dotyczą natomiast czynności wymagających od rolników zmiany sposobu gospodarowania bądź wykonywania dodatkowych zadań zapisanych w PZO, co związane jest z ponoszeniem dodatkowych kosztów zapewniających właściwy stan zachowania przedmiotów ochrony.</p>
		<p>Uwagi do zał. 5 zarządzenia:</p> <p>Nie tylko dla bielika powinno się przyjąć zapis o zachowaniu wszystkich zadrzewień w odległości nie 20 m, jak to przewiduje projektowany plan, a w odległości co najmniej 100 m od brzegu wód</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Zapis został wypracowany z RZGW podczas prac nad pzo.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>Zalewu Szczecińskiego.</p> <p>Integralną częścią załącznika 5 jest obszerna tabela 1 dotycząca siedlisk przyrodniczych lasów i zalecanych rodzajów rębni. Jak się wydaje została ona w dokumencie umieszczona być może omyłkowo, a niektóre siedliska (np. nadbałtyckie buczyny storczykowe) nie występują chyba w granicach obszaru PLB320007.</p> <p>Uwagi do zał. 6 zarządzenia:</p> <p>Wzmocnienia aspektów ochronnych wymaga jedynie zapis dotyczący potencjalnych lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz stref funkcji rekreacji.</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Usunięto tabelę.</p> <p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Przeredagowano zapisy w zał. nr 5 i zał. nr 6</p>
7.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	<p>W udostępnionych materiałach brak jest Dokumentacji planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000</p> <p>Działania nr 10 i 11 (zał. 5) – należy sprostować nr artykułu ustawy Prawo Wodne z: „881 ust 7 pkt 2” na: „art. 88l ust 7 pkt 2”.</p> <p>Wątpliwość budzi skierowanie działania: „Wykonanie kompleksowej ekspertyzy stosunków hydrologicznych, pełna inwentaryzacja infrastruktury i stanu urządzeń hydrotechnicznych” do ZZMiUW w Szczecinie oraz właścicieli/zarządców gruntów. Wykonanie tej ekspertyzy, jeśli jest niezbędna, winno ciążyć na zarządcy obszaru</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dz. U. z 2013 r. poz. 1235 i poz. 1238), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie powiadomił w swoim obwieszczeniu WOPN-ZP.6320.7.2012.BG z dnia 06.12.2012 r. o możliwości zapoznania się w siedzibie RDOŚ w Szczecinie, z dokumentacją planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000 sporządzoną na potrzebę sporządzenia projektu zarządzenia.</p> <p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Zmieniono zapis z: ZZMiUW w Szczecinie, właściciele/zarządcy gruntów, RDOŚ w Szczecinie na zapis: RDOŚ w Szczecinie w porozumieniu z ZZMiUW w Szczecinie oraz właścicielami/zarządcami gruntów.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		Natura 2000.	
		W zakresie działania: „odpowiednie sterowanie pracą pomp” skierowanego do ZZMiUW, należy wskazać, iż sterowanie to powinno odbywać się zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym.	Uwagę uwzględniono.
8.	Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie	<p>W zał. nr 5 (...) jako działanie fakultatywne wpisano: „<i>Na użytkach zielonych w miejscach naturalnych zagłębieniach znajdujących się w strefie podtopień związanych z napływem wód z Zalewu Szczecińskiego utrzymywać wodę na stałym poziomie. Najlepszą metoda jest sterowanie pracą pomp ...</i>” Wyjaśniamy, iż przedmiotowy obszar ochrony znajduje się na terenie naturalnych polderów, chronionych wałami przeciwpowodziowymi, stąd wody Zalewu Szczecińskiego nie mają bezpośredniego wpływu na grunty położone na tym terenie. Teren polderów odwadniany jest poprzez stacje pomp (6 szt) a poziom wód w kanałach regulujących stosunki wodne na tym terenie powinien być utrzymywany zgodnie z instrukcją utrzymywania wód przez pompownie. Sposób zagospodarowania terenów w obszarze Natura 2000 Łąki Skoszewskie wiąże się głównie z rolniczym ich użytkowaniem, stąd niemożliwym jest tak długi okres utrzymywania wysokiego poziomu wody na rozpatrywanych gruntach, gdyż prowadzi do wymoknięć i wygnicia oraz zaniku roślinności na dużych obszarach. Stąd w zależności od potrzeby pompowanie wody poprzez stacje pomp, umożliwiające użytkowanie rolnicze gruntów winno odbywać się w okresie: od rozpoczęcia wegetacji aż do stanu spoczynku roślin tj. w okresie kalendarzowym od początku marca – do końca października.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Zapis pkt. 1 zał. nr 5 dotyczy <i>wszystkich trwałych użytków zielonych znajdujących się w strefie depresyjnej oraz części trwałych użytków zielonych znajdujących się poza strefami depresyjnymi, w zależności od sezonowego poziomu wezbrań na Zalewie Szczecińskim.</i></p> <p>Łąki i pastwiska (trwałe użytki zielone) zajmują ponad połowę powierzchni obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie. Razem z nieużytkami i lasami stanowią 75 % obszaru. Grunty orne stanowią natomiast ok. 17 % (wiele powierzchni nie jest użytkowanych), zlokalizowane zazwyczaj w miejscach wyżej położonych względem łąk.</p> <p>Zgodnie z wymaganiami w zakresie Dobrej Kultury Rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, na łąkach i pastwiskach koszenie okrywy roślinnej prowadzi się przynajmniej 1 raz w roku w terminie do 31 lipca.</p> <p>Najwcześniejsze koszenia w ramach programów wsparcia przeprowadza się w miesiącu czerwcu. Jest to zgodne z zaleceniami pkt.2 Zał. 5 Zarządzenia, gdzie wskazano konieczność koszenia w terminie po 15 czerwca. Dlatego też w okresie sianokosów (po 15 VI) należy zapewnić odpowiednie warunki dla pracy sprzętu rolniczego poprzez odpowiednie sterowanie pracą pomp.</p> <p>Podobnie jak ekstensywne koszenie użytków zielonych na tym obszarze, wymóg ochrony przedmiotów ochrony i ich siedlisk,</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p>powinna uwzględnić również racjonalna gospodarka wodna, która nie może prowadzić zarówno do zbytniego przesuszenia łąk w okresie wiosennym jak i do długotrwałego stagnowania wód powierzchniowych na łąkach. To wskazanie gospodarowania na obszarze Natura 2000 Łąki Skoszewskie jest odpowiedzią na zagrożenie polegające na <i>pogorszeniu jakości siedlisk łągowych spowodowanych trwałym przesuszeniem podmokłych łąk</i>, a także na <i>zalewaniu gniazd oraz śmiertelności piskląt (wychłodzenie) spowodowanych długotrwałym stagnowaniem wód powierzchniowych w okresie wegetacyjnym.</i></p> <p>Bezasadne jest również twierdzenie, iż „<i>długi okres utrzymywania wysokiego poziomu wody na rozpatrywanych gruntach prowadzi do wymoknięć i wygnicia oraz zaniku roślinności na dużych obszarach</i>”, gdyż roślinność łąk zalewowych charakteryzuje się znacznym stopniem przystosowania do tychże okresów i jest przez nie w dużym stopniu kształtowana. Z kolei odwadnianie (zwłaszcza łąk założonych na glebach organicznych, a więc występujących na terenach Łąk Skoszewskich), prowadzi do negatywnych zmian w różnorodności biologicznej, m.in. poprzez mineralizację wierzchniej warstwy gleby organicznej prowadzącej do eutrofizacji siedliska. To z kolei prowadzi do zmniejszenia wilgotności podłoża i eliminacji z runi gatunków wilgociolubnych. Zjawiska te powodują zubożenie, bądź całkowite przekształcenie roślinności porastającej odwodnione siedlisko i związanej z nią fauny. Ponadto utrzymywanie optymalnego uwilgotnienia gleb użytków zielonych zwiększa plony zielonej masy i siana, co jest kluczowe z punktu widzenia zasadności użytkowania kośnego łąk (Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej; publikacja Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Środowiska, Warszawa 2004).</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>Nie możemy zaakceptować zapisu dotyczącego prowadzenia prac utrzymaniowych na ciekach sztucznych(w domyśle kanałach melioracji wodnych podstawowych): „<i>Prace utrzymaniowe dokonać w okresie IX-III.</i>” Okres od września do marca nie jest realnym na wykonanie prac związanych z utrzymaniem cieków i kanałów, których łącznie na terenie znajduje się 55,78 km. (..) prace (..) i ich terminy uzależnione są przede wszystkim od otrzymania środków finansowych na ten cel oraz rozstrzygnięcia przetargów. Nie ma możliwości wykonania ich w m-cach styczeń – marzec, gdyż w tym okresie prowadzone są procedury przetargowe, w celu wyłonienia wykonawców prac. Finansowanie takich prac jak również ich wykonanie odbywa się w ciągu jednego roku kalendarzowego (maksymalnie do 20 grudnia). Nie jest możliwym wykonanie prac na wszystkich ciekach i kanałach w okresie dwóch miesięcy wrzesień- październik, gdyż w miesiącach listopad i grudzień panują zazwyczaj niekorzystne warunki pogodowe (niska temperatura, śnieg) i nie ma fizycznej możliwości na ich prowadzenie.</p> <p>W związku z powyższym wnioskujemy o zmianę powyższego zapisu i uwzględnieniu konserwacji i utrzymania występujących na przedmiotowym obszarze cieków i kanałów w okresie maj-</p>	<p>Jednym z podstawowych obowiązków ZZMiUW wynikających ze statutu i nałożonych ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.) w myśl art. 26 pkt 5 jest m.in. <i>współdział w odbudowywaniu ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych.</i> Natomiast, zgodnie z art. 70 ww. ustawy, <i>przy planowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń melioracji wodnych, podstawowych i szczegółowych, należy kierować się potrzebą zachowania zróżnicowanych biocenoz polnych i łąkowych.</i></p> <p>Uwagę uwzględniono częściowo</p> <p>Ze względu na okres lęgowy przedmiotów ochrony, a w szczególności zimorodka (miejsca lęgowe zasiedlane są na przełomie marca i kwietnia) nie jest wskazane wykonywanie prac melioracyjnych w tym okresie.</p> <p>Na terenie obszaru Natura 2000 wskazane jest prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej z ograniczeniem w postaci wymaganych terminów prac dostosowanych dla potrzeby ochrony przedmiotów ochrony. Finansowanie prac oraz konieczność przeprowadzenia przetargów nie jest wystarczającym powodem wykonywania prac w okresie lęgowym, gdyż potrzeba ochrony jest tutaj celem nadrzędnym.</p> <p>Do zapisu dodano: <i>W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach inny niż wskazany wyżej termin wykonania prac, należy uzgodnić z RDDOŚ w Szczecinie.</i></p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>październik, po wcześniejszym uzgodnieniu z RDOŚ w Szczecinie.</p> <p>Wnosimy sprzeciw w sprawie skierowania do ZZMiUW w Szczecinie działania „Wykonanie kompleksowej ekspertyzy stosunków hydrologicznych, pełna inwentaryzacja infrastruktury i stanu urządzeń hydrotechnicznych” – dotyczy całego obszaru Natura 2000 poza granicami PGL LP. Zarząd w ramach swoich obowiązków statutowych utrzymuje i konserwuje urządzenia melioracji wodnych podstawowych oraz powierzone mu cieki (...), tj. służące regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa i ochronie użytków rolnych przed powodzią. Prowadzi ewidencję wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów (...), w związku z czym dysponuje informacjami na temat urządzeń, mieszczącymi się w zakresie prowadzonej ewidencji. (...) pełna inwentaryzacja infrastruktury i stanu urządzeń hydrotechnicznych, nie należących do ZZMiUW w Szczecinie, bądź nie objętych prowadzoną przez nas ewidencją nie mieszczą się w zakresie działań i obowiązków ZZMiUW w Szczecinie. Wykonanie takiej ekspertyzy powinno ciążyć na zarządcy przedmiotowym obszarem Natura 2000.</p> <p>We wszystkich punktach działań ochronnych dla obszaru winien być zaznaczony wyjątek związany z utrzymaniem we właściwym stanie technicznym budowli przeciwpowodziowych. Na przedmiotowym obszarze zlokalizowanych jest 40,6 km wałów przeciwpowodziowych, a zatem plan ochrony bezwzględnie winien uwzględnić termin – od 1 czerwca do 31 października – na wykonanie prac związanych z utrzymaniem odpowiedniego porostu traw i zadarnienia korpusów wałów, polegających na wykonaniu dwukrotnego w ciągu roku wykoszenia skarp i korony wałów przeciwpowodziowych, jak również wykonanie prac ziemnych związanych z uzupełnieniem ubytków i przecieków w korpusach wałów przeciwpowodziowych.</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Zmieniono zapis z: ZZMiUW w Szczecinie, właściciele/zarządcy gruntów, RDOŚ w Szczecinie na zapis: RDOŚ w Szczecinie w porozumieniu z ZZMiUW w Szczecinie oraz właścicielami/zarządcami gruntów.</p> <p>Uwaga bezzasadna.</p> <p>W zarządzeniu nie wskazywano ograniczeń z zakresu utrzymywania we właściwym stanie technicznym budowli przeciwpowodziowych.</p> <p>Prace polegające na wykoszeniu wałów przeciwpowodziowych, nawet w okresie łęgów, nie powinny mieć negatywnego wpływu na gatunki chronione żyjące w ich pobliżu. Specyfika roślinności porastającej wał (głównie pospolite gatunki traw oraz rośliny synantropijne) oraz warunki siedliskowe tam panujące, nie sprzyjają gniazdowaniu bezpośrednio na wałach ptaków. Wykonywane prace, polegające głównie na koszeniu i naprawie wałów, mogą skutkować okresowym płoszeniem zwierząt znajdujących się w ich</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
			bezpośrednim sąsiedztwie, jednakże nie wpłyną negatywnie na ich populacje ani też siedliska.
9.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga do tekstu zarządzenia: „Wg BP GDOŚ powinno być ... , poz. 627, 628, 842).”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
		Uwaga do §6 tekstu zarządzenia: „Konsultacjom społecznym został poddany tylko załącznik nr 5.”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
		Uwaga do zał. 1 zarządzenia: „Proszę wpisać obowiązującą dla PZO nazwę układu współrzędnych.”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
		Uwaga do zał. 2 zarządzenia: „Brak legendy i skali. Proszę uzupełnić.”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
		Uwaga do Zał. 3, 4, 5 i uzasadnienia: „Poza derkaczem, kanią czarna, wodniczką i zimorodkiem wymienione gatunki zgodnie z SDF nie są przedmiotami ochrony. Brak wniosku o zmianę SDF wraz z uzasadnieniem zaproponowanych zmian. Czy dla derkacza zagrożenia na pewno są nieznane, skoro dla innych gatunków (np. kulik wielki) stwierdzono np. presję drapieżników, intensywne koszenie lub intensyfikacja?”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
		Uwaga do pkt 8. zał. 3 zarządzenia: Czy w przypadku tego obszaru nie występuje zagrożenie związane z rozwojem plantacji trzcinowych kosztem siedlisk wodniczki?	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
		Uwaga do pkt 8. zał. nr4 zarządzenia: „Czy nie warto byłoby spróbować określić cele działań ochronnych mimo dostatecznego stanu wiedzy na temat przedmiotów ochrony i	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>zagrożeń. Np. nie pogarszanie siedlisk wodniczki (mimo iż ostatnie stwierdzenie w 1991 r.) i derkacza.”</p> <p>Uwaga do pkt 1. zał. 5 zarządzenia: „Brak działań dla wodniczki i derkacza. Proszę uzupełnić.”</p>	
		<p>Uwaga do pkt 3. zał. nr 5 zarządzenia: „Proszę rozważyć czy zalesienia (nawet w wyjątkowych sytuacjach) nie będą zagrożeniem np. dla kulika wielkiego.” „Usunąć <i>Działania fakultatywne: brak</i>”</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>
		<p>Uwaga do pkt 5. zał. nr 5 zarządzenia: „Czy prowadzenie cięć nie spowoduje to utraty mozaikowości siedlisk ptaków szponiastych?”</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>
		<p>Uwaga do pkt 6. zał. nr 5 zarządzenia: „Czy to działanie nie spowoduje zagrożeń np. dla kulika wielkiego?”</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>
		<p>Uwaga do pkt 10. zał. 5 zarządzenia: „ <i>W przypadku gdy nie jest możliwe inne rozwiązanie nie powinno się przy tym blokować niezbędnych zadań wynikających z ochrony przeciwpowodziowej - Sformułowane niezrozumiale. Proszę przeformułować.</i>”</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>
		<p>Uwaga do pkt 13. zał. 5 zarządzenia: „Obszar + strefa buforowa wokół obszaru. W innym planie z woj. zachodniopomorskiego zaproponowano odległość 10 km.”</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>
		<p>Uwaga do pkt 21. zał. 5 zarządzenia:</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		„Czy nie warto dodać również derkacza?”	Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
		<p>Uwaga do pkt 23. zał. nr 5 zarządzenia:</p> <p>Do treści dodać „Ocena stanu siedlisk i populacji oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń”.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>
		<p>Uwaga do Tabeli 1 zał. 5 zarządzenia:</p> <p>„Ponieważ dotyczy to kani czarnej proszę w tytule tabeli zawrzeć odpowiedni zapis.”</p> <p>„Czy ocena „C” o której tu mowa jest analogiczna do oceny stanu zachowania siedlisk przyrodniczych z SDF? Jeśli tak, to należy pamiętać, iż w obszarach ptasich nie ocenia się stanu zachowania siedlisk przyrodniczych. W związku z tym mimo, iż mogą one znajdować się w świetnym stanie, automatycznie będą mieć ocenę D. Proszę mieć to na uwadze. Być może na potrzeby pzo należałoby określić stan zachowania siedlisk leśnych w obszarze Łąki Skoszewskie (częściowo pokrywa się z obszarem siedliskowym Ujście Odry i Zalew Szczeciński).”</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>
		<p>Uwaga zał. nr 6 zarządzenia:</p> <p>Do tytułu załącznika dodać: „zachodniopomorskiego”</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>
		<p>Uwaga do uzasadnienia:</p> <p>„(...) <i>palu</i> (...) - Planu. Proszę poprawić.”</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>
		<p>Uwaga do uzasadnienia:</p> <p>„(...) <i>Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie na podstawie art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p><i>tego obszaru. W związku z powyższym, iż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, obszar Łąki Skoszewskie PLB320007, obejmuje powierzchnię 9083,4 ha, położony jest w całości w granicach administracyjnych województwa zachodniopomorskiego, zatem przytoczony wyżej przepis prawa nie ma zastosowania w niniejszym postępowaniu (...) - To po co o tym pisać.”</i></p>	
		<p>Uwaga do uzasadnienia: <i>„(...) Opisano granice obszaru Natura 2000 w oparciu o 904 punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PUWG 1992 (PL-1992),(...) - Proszę zastosować obowiązującą dla PZO nazwę układu współrzędnych. Dalej w nawiasie wpisano poprawne oznaczenie.</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>
		<p>Uwaga do uzasadnienia: <i>„(...) A122 Derkacz <i>Crex crex</i> i A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> – wskazano weryfikację stanu wiedzy. - Proszę uzupełnić zgodnie z poprawionym w zał. 3 opisem.”</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>
		<p>Uwaga do uzasadnienia: <i>„(...) planie zagospodarowania przestrzennego województwa - Zachodniopomorskiego.”</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.</p>